

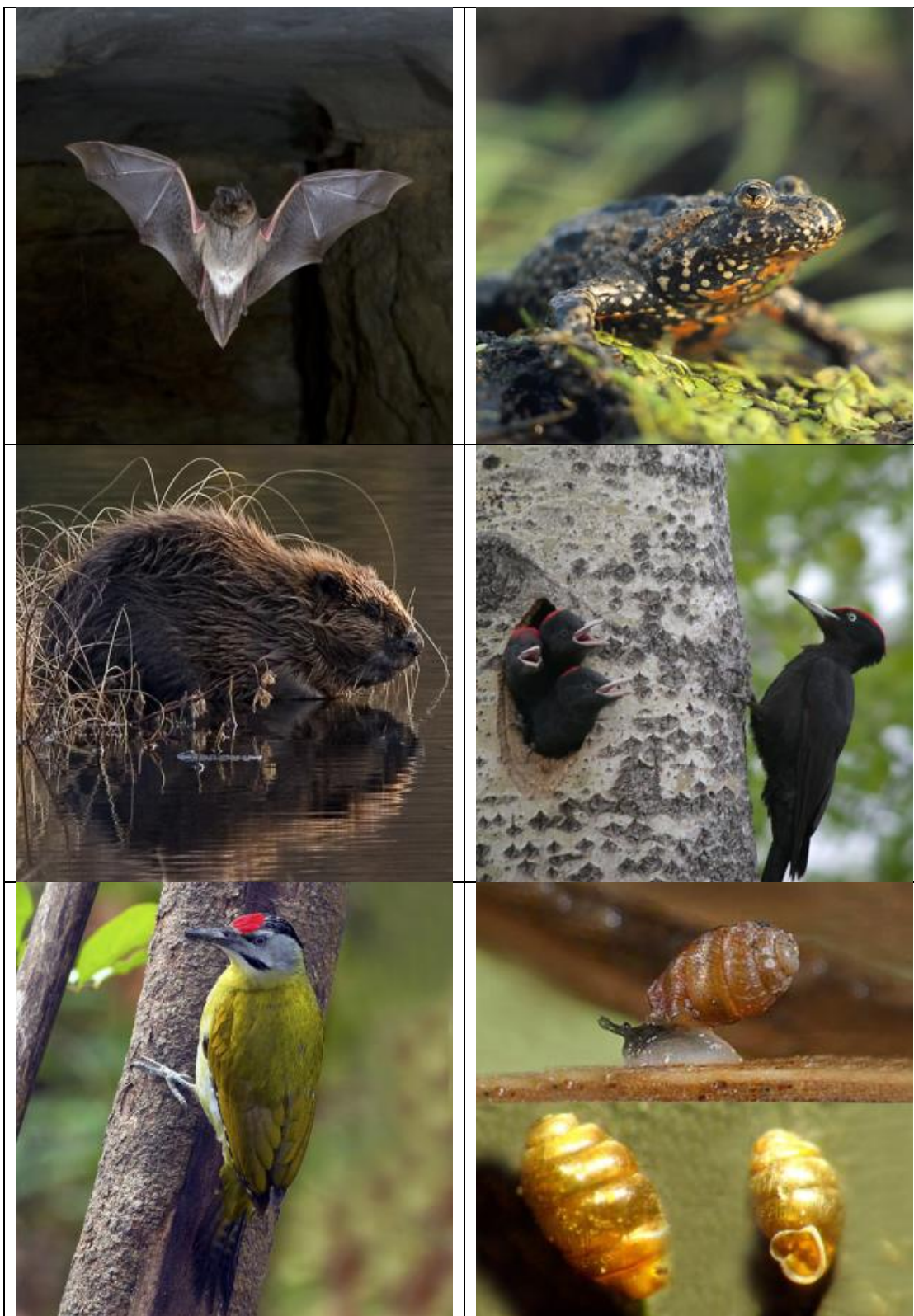

ZESTAW KONTROLNY DLA NAUCZYCIELA/-LKI

Lp.	Nazwa gatunku	Grupa*	Opis	Miniatura zdjęcia
1	mopek <i>Barbastella barbastellus</i>	M	Jestem malutkim ssakiem, ale mam wielkie skrzydła. Są ponad 4 razy dłuższe niż moje ciało! Mam też długie, brązowo-czarne futerko i szpiczaste, szerokie uszy. Najbardziej lubię latać nocą po lesie i jeść motyle. Dni spędzam w różnych kryjówkach: szczelinach pni, pod odstającą korą, ale też w pęknięciach ścian waszych domów. Zimą możecie mnie znaleźć w jaskiniach lub w chłodnych podziemiach fortów.	
2	kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	A	Jestem małym płazem bezogonowym. Na grzbiecie mam gruczoły jadowe, a na brzuchu jaskrawe pomarańczowe plamy. Dzięki temu skutecznie odstrasza ludzi i inne zwierzęta. Żyję w wodzie, zadowolają mnie nawet niewielkie kałuże albo koleiny na polnych drogach. Jak wysychają – szukam sobie nowego domu. Na ląd wychodzę tylko, by móc tam wygodnie zapaść w zimowy sen.	
3	bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	M	Jestem mądrym ziemnowodnym gryzoniem, podobno największym w całej Europie i Azji. Bardzo przywiązuję się do swojego terytorium, rodziny i drugiej połówki. Mam kilka wyjątkowych zdolności, m.in. umiem przebywać pod wodą nawet cały kwadrans, a moje silne siekacze ścinają drzewa o metrowej średnicy. Mam duży, spłaszczony ogon pokryty zrogowaciałą łuską, który pomaga mi nie tylko sterować w wodzie, ale też magazynuję w nim tłuszcz i dzięki temu nie marznę. Pracuję w nocy, dlatego ciężko jest mnie spotkać podczas leśnych wędrówek. Możecie jednak poznać mój dom po tamach i żeremiach, w których się skrywam.	
4	dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	B	Jestem średniej wielkości ptakiem zamieszkującym lasy Eurazji. Zamieszkuję bory iglaste, lasy mieszane, ale też zadrzewienia i duże parki miejskie. Moje pióra są zwykle całe czarne, choć czasem na brzuchu jestem ciemnoszary. Samce mojego gatunku mają charakterystyczną, czerwoną czapeczkę od czoła do karku, samice - jedynie wąską czerwoną przepaskę na potylicy. Dobieramy się w stałe pary nawet na całe życie. Mam żółte oczy i bardzo mocny, jasny dziób. Wykuwam nim w pniach drzew dziuple i szukam pożywienia, głównie mrówek oraz kózkowatych. Z moich dziupli korzysta kilkadziesiąt gatunków ptaków, ssaków oraz zwierząt bezkręgowych.	
5	dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i>	B	Jestem średniej wielkości ptakiem Eurazji. Zamieszkuję stare lasy liściaste (buczyny, grądy i tęgi), zadrzewienia śródpolne, a nawet szpalery wokół stawów. Lubię martwe i obumierające drzewa, w których wykuwam sobie dziuple. Żeruję głównie na ziemi lub w miękkim drewnie, szukając mrówek i innych owadów. Jem też jarzębinę, orzechy i owoce bzu. Moja głowa, kark, szyja oraz spód ciała są szare, a skrzydła oliwkowe. Po bokach głowy, za dziobem mam czarny wąs. U samców na czole pojawia się mała czerwona czapeczka, za którą biegną brunatne pręgi. W pary dobieramy się tylko na legi.	

6	poczwarówka zwężona <i>Vertigo</i> <i>angustior</i>	I	<p>Jestem małym mięczakiem lądowym, mierzącym do 2 mm wzrostu. Lubię różnego rodzaju siedliska bogate w wapenie, np. wilgotne łąki, młaki, zarośla czy słone bagna nadmorskie. Poznać mnie można po lewoskrętnej brązowej muszli z sercowatym otworem i 4-5 ząbkami uzbrojenia otworu. Mam ciemnoszare, krępe ciało oraz grube czułki zakończone wrażliwymi oczami. Po spodniej stronie głowy mam otwór gębowy z tzw. tarką, która pomaga mi zdobywać pokarm. W wilgotne poranki żeruję na zbutwiałych liściach roślin, zjadając rozwijające się tam mikroorganizmy. Jestem gatunkiem wysoko zagrożonym wyginięciem w skali całego świata, dlatego m. in. w Polsce objęto mnie ścisłą ochroną.</p>	
---	--	---	--	---

*Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.

<p>mopek <i>Barbastella barbastellus</i></p>	<p>kumak nizinny <i>Bombina bombina</i></p>
<p>bóbr europejski <i>Castor fiber</i></p>	<p>dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i></p>

dzięcioł zielonosiwy
Picus canus

poczwarówka zwężona
Vertigo angustior

Jestem malutkim ssakiem, ale mam wielkie skrzydła. Są ponad 4 razy dłuższe niż moje ciało! Mam też długie, brązowo-czarne futerko i szpiczaste, szerokie uszy. Najbardziej lubię latać nocą po lesie i jeść motyle. Dni spędzam w różnych kryjówkach: szczelinach pni, pod odstającą korą, ale też w pęknięciach ścian waszych domów. Zimą możecie mnie znaleźć w jaskiniach lub w chłodnych podziemiach fortów.

Jestem małym płazem bezogonowym. Na grzbiecie mam gruczoły jadowe, a na brzuchu jaskrawe pomarańczowe plamy. Dzięki temu skutecznie odstrasza ludzi i inne zwierzęta. Żyję w wodzie, zadowolają mnie nawet niewielkie kałuże albo koleiny na polnych drogach. Jak wysychają – szukam sobie nowego domu. Na ląd wychodzę tylko, by móc tam wygodnie zapaść w zimowy sen.

Jestem mądrym ziemnowodnym gryzoniem, podobno największym w całej Europie i Azji. Bardzo przywiązuję się do swojego terytorium, rodziny i drugiej połówki. Mam kilka wyjątkowych zdolności, m.in. umiem przebywać pod wodą nawet cały kwadrans, a moje silne siekacze ścinają drzewa o metrowej średnicy. Mam duży, spłaszczony ogon pokryty zrogowaciałą łuską, który pomaga mi nie tylko sterować w wodzie, ale też magazynuje w nim tłuszcz i dzięki temu nie marznę. Pracuję w nocy, dlatego ciężko jest mnie spotkać podczas leśnych wędrówek. Możecie jednak poznać mój dom po tamach i żeremiach, w których się skrywam.

Jestem średniej wielkości ptakiem zamieszkującym lasy Eurazji. Zamieszkuję bory iglaste, lasy mieszane, ale też zadrzewienia i duże parki miejskie. Moje pióra są zwykle całe czarne, choć czasem na brzuchu jestem ciemnoszary. Samce mojego gatunku mają charakterystyczną, czerwoną czapczkę od czoła do karku, samice - jedynie wąską czerwoną przepaskę na potylicy. Dobieramy się w stałe pary nawet na całe życie. Mam żółte oczy i bardzo mocny, jasny dziób. Wykuwam nim w pniach drzew dziuple i szukam pożywienia, głównie mrówek oraz kózkowatych. Z moich dziupli korzysta kilkadziesiąt gatunków ptaków, ssaków oraz zwierząt bezkręgowych.

Jestem średniej wielkości ptakiem Eurazji. Zamieszkuję stare lasy liściaste (buczyny, grądy i łęgi), zadrzewienia śródpolne, a nawet szpalery wokół stawów. Lubię martwe i obumierające drzewa, w których wykuwam sobie dziuple. Żeruję głównie na ziemi lub w miękkim drewnie, szukając mrówek i innych owadów. Jem też jarzębinę, orzechy i owoce bzu. Moja głowa, kark, szyja oraz spód ciała są szare, a skrzydła oliwkowe. Po bokach głowy, za dziobem mam czarny wąs. U samców na czole pojawia się mała czerwona czapczka, za którą biegną brunatne pręgi. W pary dobieramy się tylko na łęgi.

Jestem maleńkim mięczakiem lądowym, mierzącym do 2 mm wzrostu. Lubię różnego rodzaju siedliska bogate w wapenie, np. wilgotne łąki, młaki, zarośla czy słone bagna nadmorskie. Poznać mnie można po lewoskrętnej brązowej muszli z sercowatym otworem i 4-5 ząbkami uzbrojenia otworu. Mam ciemnoszare, krępe ciało oraz grube czułki zakończone wrażliwymi oczami. Po spodniej stronie głowy mam otwór gębowy z tzw. tarką, która pomaga mi zdobywać pokarm. W wilgotne poranki żeruję na zbutwiały liściach roślin, zjadając rozwijające się tam mikroorganizmy. Jestem gatunkiem wysoko zagrożonym wyginięciem w skali całego świata, dlatego m. in. w Polsce objęto mnie ścisłą ochroną.

Projekt finansowany z:

Pomoce zostały opracowane w ramach projektu
Zgodnie z Naturą, prowadzonego przez
Centrum Edukacji Obywatelskiej.
www.globalna.ceo.org.pl

Opracowanie: Paulina Brokos

Źródła fotografii: <http://www.wikipedia.org/>, <http://ptakipolskie.blox.pl/>, <http://www.naturschutz-fachinformationssysteme-nrw.de/>
<http://www.poczwarowki.kp.org.pl/>, <http://www.resimsitesi.com/>